

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2024-2027

1. Johdanto	1
2. Elämäkatsomus, vakaumus ja mielipide	2
3. Kansallisuus, etnisyys ja kieli	3
4. Ikä ja elämäntilanne	3
5. Seksuaalisuus ja sukupuoli	4
5.1 Seksuaalinen suuntautuneisuus	4
5.2 Sukupuolien välinen tasa-arvo	4
6. Esteettömyys	5
7. Alueellinen yhdenvertaisuus	6
8. Syrjivään ja häiritsevään käyttäytymiseen puuttuminen	6
9. Painopisteet yhdenvertaisuuden edistämiseen	7
9.1. Painopiste: Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden yhteisöllisyys	7
9.2. Painopiste: Aktiivitoiminnan kehittäminen	7
9.3. Painopiste: Kielellinen saavutettavuus	7
10. Yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta	8
11. Suunnitelman käyttöönotto	8

1. Johdanto

HUMAKO:n yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaa HUMAKO:n sisäistä toimintaa yhdenvertaisemmaksi ja on tukena erilaisissa ongelmatilanteissa. HUMAKO:n toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka koskee HUMAKO:n työntekijöitä, hallitusta, edustajistoa, keskusvaalilautakuntaa, paikallisjaostoja, tutoreita sekä työryhmäedustajia.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, ettei ketään syrjitä sukupuolen, iän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuus on ihmisoikeus ja sen toteutumista edistää mm. yhdenvertaisuuslaki. HUMAKO:n piirissä ei hyväksytä minkäänlaista syrjintää tai kiusaamista.

HUMAKOlla on käytössään tapahtumissa ja koulutuksissa [turvallisemman tilan periaatteet](#), ja lisäksi sitoudumme Humanistisen ammattikorkeakoulun turvallisemman tilan periaatteisiin.

Tämä yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty vuonna 2024 ja se on voimassa vuoteen 2027 asti. Se on tehty vuoden 2015 alusta voimaan tulleen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) säännösten sisällön mukaisesti.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty edustajiston kokouksessa 23.4.2024 ja sen päivityksestä vastaa HUMAKO:n hallitus.

2. Elämänkatsomus, vakaumus ja mielipide

Elämänkatsomus on kunkin henkilökohtainen käsitys siitä kuinka ihminen näkee ja kokee ympärillä olevan maailman. Vakaumus on varma käsitys jostakin asiasta, jota ei voida kuitenkaan todistaa yleisesti päteväksi. Elämänkatsomus ja vakaumus liittyvät usein ihmisen hengellisyyteen ja uskonnollisuuteen tai uskonnottomuuteen. Vakaumus voi liittyä myös poliittiseen suuntautumiseen. Moninaisessa ympäristössä erilaiset elämänkatsomukset ja vakaumukset rikastavat ihmisten kanssakäymistä.

Uskonnollisilla ja uskonnottomilla sekä eri puoluepoliittisilla ryhmillä on yhtäläinen oikeus olla mukana HUMAKO:n toiminnassa. Puolueisiin tai uskontokuntiin sitoutuneiden opiskelijoiden osallistumista HUMAKO:n toimintaan ei rajoiteta. Ihmisellä on oikeus tunnustaa tai olla tunnustamatta vakaumustaan sekä uskontoaan lakien, sääntöjen ja hyvän tavan mukaisesti. HUMAKO:n tapahtumissa käännytystyö ei ole hyväksyttävää.

- HUMAKO ei toiminnassaan suosi yksittäisiä poliittisia puolueita tai uskontokuntia.
- HUMAKOn toiminnassa kannustetaan keskusteluun ja otetaan huomioon erilaiset mielipiteet ja näkemykset .
- Tapahtumien ruoka- ja juomatarjoilussa osallistujien toiveet huomioidaan etukäteen. Mikäli osallistujien toiveita ei ole mahdollista selvittää etukäteen, tarjotaan vegaaninen vaihtoehto. HUMAKOn tapahtumissa suositaan vegaani- ja lähiruokaa HUMAKOn strategian 2022-2025 mukaisesti.
- Tapahtumien juomatarjoilussa on aina alkoholiton vaihtoehto.
- HUMAKOn vaatteissa ei saa osallistua mielenilmauksiin, jotka eivät ole kytköksissä opiskeluun ja/tai ole HUMAKOn linjan mukaisia.
- HUMAKO nostaa esimerkiksi sosiaalisessa mediassa eri kulttuureihin liittyviä opiskelijoita koskevia teemoja esille kuitenkin suosimatta yksittäisiä kulttuureita.

3. Kansallisuus, etnisuus ja kieli

HUMAKOssa monimuotoisuus nähdään rikkautena. Toiminta on avointa kaikille kansallisuudesta tai etnisestä taustasta riippumatta. HUMAKOn virallinen toimintakieli on suomi, mutta toimintaan voi lähteä mukaan myös ilman suomen kielen taitoa.

Kansallisuustunne liittyy identiteettiin, jonka perusteella kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta tiettyyn kansaan tai kansakuntaan sekä sen kieli- ja kulttuuriyhteisöön.

Etnisellä vähemmistöllä tarkoitetaan rodullistettuja, valtaväestöstä perinteidensä, uskontonsa, kielensä tai muiden seikkojen perusteella poikkeavaa ryhmää. Ihmisen tai ihmisryhmän syrjiminen kansallisuuden tai etnisen taustan takia ei ole missään tilanteessa hyväksyttävää.

HUMAKOn toiminta on antirasistista ja pyrkii olemaan vastaanottava ja yhteinen kaikille opiskelijoille. HUMAKOssa on käytössä omat turvallisemman tilan periaatteet, joita päivitetään säännöllisin väliajoin.

- Tapahtumakutsuissa huomioidaan monikielisyys (esim. suomi ja englantia).
- HUMAKOn materiaalit ovat saatavilla englannin kielellä.
- HUMAKOn toimijat voivat olla erikielisiä.
- HUMAKO osallistuu aktiivisesti antirasistiseen toimintaan esimerkiksi kouluttamalla aktiiveja aiheesta sekä nostamalla teemaa esiin sosiaalisessa mediassa.
- HUMAKOssa noudatetaan luotuja Turvallisemman tilan periaatteita.

4. Ikä ja elämäntilanne

HUMAKO:n toiminnassa on mukana eri-ikäisiä ja monenlaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. HUMAKO palvelee kaikkia Humakin opiskelijoita, joten erilaisten elämäntilanteiden ja moninaisen ikäjakauman huomioon ottaminen viestinnässä ja muussa toiminnassa on tärkeää.

Opiskelijakunnan toiminta on opiskelijoiden ylläpitämää. Humakin opiskelijat ovat moninaisista lähtökohdista ja opiskelijakunnan toiminnassa pyritään huomioimaan tämä mahdollisimman perusteellisesti. Toimintaa tehdään tasavertaisesti kaikille opiskelijoille.

HUMAKO:n rekrytointiprosesseissa ei profiloita aktiivitoimijoita tai työntekijöitä. HUMAKO:n toiminta on opiskelijalähtöistä, eikä toiminnassa harjoiteta minkäänlaista syrjintää.

- HUMAKO ei kerää tietoa iästä ilman perusteltua syytä.
- HUMAKO:ssa suhtaudutaan avoimesti ja joustavasti elämäntilanteiden muuttumiseen.
- Mahdollistetaan moninaisista lähtökohdista olevien opiskelijoiden osallistuminen tapahtumiin.
- Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden osallistuminen toimintaan.

5. Seksuaalisuus ja sukupuoli

HUMAKO:n toiminnassa voi olla mukana seksuaaliselta suuntautumiseltaan ja sukupuoleltaan moninaisia ihmisiä. Seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli ja sukupuolen ilmaisu ovat osa ihmisen identiteettiä. Stereotyyppiset ajattelumallit voivat loukata ja haitata useita ihmisiä sekä luoda turvattomuuden tunnetta. HUMAKO edistää ihmisten tietoa moninaisuudesta, yhdenvertaista toimintaa ja pyrkii estämään suoraa tai ajattelelmattomuudesta johtuvaa syrjintää.

5.1 Seksuaalinen suuntautuneisuus

Seksuaalivähemmistöjen kohtaama syrjintä on usein epäsuoraa ja siksi sen osoittaminen, huomaaminen ja ymmärtäminen voi tuntua vaikealta. Syrjintä voi ilmetä esimerkiksi vihamielisenä ilmapiirinä, vitsailuna tai ulkopuolelle sulkemisena. Seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen tai ilmaisematta jättäminen ei saa johtaa HUMAKO:n toiminnassa minkäänlaiseen syrjintään. Syrjintä, häirintä eikä kiusaaminen ole missään tilanteessa hyväksyttävää.

5.2 Sukupuolien välinen tasa-arvo

Sukupuolien tasa-arvoisessa kohtelussa on huomioitava useiden sukupuolien olemassaolo. Sukupuolella tarkoitetaan ihmisen omaa sukupuoli-identiteettiä ja sukupuolen ilmaisua, eikä se aina välttämättä liity syntymässä määriteltyyn sukupuoleen.

Sukupuoli-identiteetti ja sen ilmaisu ovat yksilöllisiä asioita ja ne ilmenevät monin eri tavoin. Toisen henkilön sukupuoli-identiteetistä ei tule tehdä oletuksia esimerkiksi ulkoisten ominaisuuksien tai nimen perusteella.

- HUMAKO ei kannata sukupuoli-eroittelua tai sukupuoli-eroitusta.
- HUMAKON viestinnässä ja toiminnassa pyritään käyttämään oikeaa termistöä ja sukupuolineutraaleja ammattinimikkeitä.
- HUMAKON ei tarvitse tietää ihmisten sukupuolta ilman perusteltua syytä ja tarpeen mukaan asia voidaan ilmaista avoimella tekstikentällä (esimerkiksi sauna-illat, tapahtumien majoitus).
- Jokaisella on oikeus puhua tai olla puhumatta yksityiselämästään.
- Seksuaalisuuteen tai sukupuoleen liittyvään avoimuuteen ei painosteta.
- Avoimuus ei saa aiheuttaa syrjintää, kiusaamista tai ulkopuolelle sulkemista.
- HUMAKON hallitus, häirintäyhdyshenkilöt sekä työntekijät voivat käyttää pronomineja esimerkiksi sisäisissä viestintäkanavissa, etäkoulutuksissa ja sähköpostin allekirjoituksissa.
- HUMAKON tapahtumiin pyritään järjestämään unisex -WC-tilat.
- HUMAKO tukee eri paikkakuntien Pride -tapahtumia esimerkiksi osallistumalla niihin ja jakamalla niistä tietoa.

6. Esteettömyys

Esteettömyys tarkoittaa sitä, että toiminnassa sekä ympäristössä on otettu huomioon näkemiseen, kuulemiseen, liikkumiseen, ikään, oppimisvaikeuksiin tai muihin tekijöihin liittyvät ominaisuudet siten, että kaikki pystyvät toimimaan tasavertaisemmin. Esteettömyyden näkökulma huomioidaan HUMAKON toimintaympäristöissä ja tapahtumissa. Esteetön ympäristö ja esteettömät tapahtumat antavat kaikille Humakin opiskelijoille tasavertaisemman mahdollisuuden osallistua HUMAKON toimintaan. Koulutetaan paikallistoimijoita järjestämään tapahtumia esteettömästi sekä ilmoittamaan esteettömyystiedot tapahtumien markkinoinnin yhteydessä.

HUMAKON toiminnassa ja tapahtumissa huomioidaan terveydentilat ja niiden vaikutus toimijoiden jaksamiseen. Erilaiset muutokset terveydentilassa saattavat aiheuttaa esteellisyttä. Nämä voivat olla pitkäaikaisia sekä sisältää oireellisia ja oireettomia jaksoja.

Terveydentilan akuuteista muutoksista on hyvä ilmoittaa toimintaa ohjaavalle henkilölle (toiminnanjohtaja, puheenjohtaja tai muulle sovitulle henkilölle). Terveydentilan heikkenemisen syytä ei tarvitse ilmoittaa, mikäli kokee sen epämukavaksi. Ainoastaan työntekijöiden tulee esittää lääkärintodistus. Terveydentilan muutoksiin suhtaudutaan asianmukaisesti.

- Toiminnassa varmistetaan, että myös liikuntarajoitteiset pystyvät liikkumaan ja osallistumaan mahdollisuuksien mukaan.
- Koulutetaan paikallistoimijoita esteettymyystietojen selvittämisestä.
- Tarjotaan mahdollisuus ilmoittaa omat erityispiirteet tapahtumiin osallistumista varten, sekä varmistetaan, että henkilötietoja käsitellään tietosuojasääntöjen mukaisesti.
- Terveydentilan muutoksista tulee ilmoittaa toiminnasta vastaavalle henkilölle, mikäli se vaikuttaa aktiivitoimijan töiden etenemiseen.
- HUMAKO tiedustelee avoimella vastausmahdollisuudella esteettömyyteen liittyvistä kysymyksistä tapahtumiin ja toimintaan osallistuvilta henkilöiltä.
- HUMAKOn toimintaan osallistuvien terveydentilaa ei udella ja tarvittaessa asiaa käsitellään asianosaisten kesken.
- HUMAKOn viestinnässä kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen, ja tästä aiheesta koulutetaan myös paikallistoimijoita.

7. Alueellinen yhdenvertaisuus

Humak on verkostoammattikorkeakoulu ja se toimii usealla eri paikkakunnalla. HUMAKO on Humakin opiskelijakunta ja edustaa kaikkia Humakin opiskelijoita. Siksi HUMAKOn on huomioitava alueellinen kattavuus viestinnässä ja toiminnassa. Lisäksi HUMAKO pyrkii sidosryhmätoiminnalla huomioimaan Humakin opiskelijoita valtakunnallisesti.

HUMAKOn toimisto sijaitsee Helsingin kampuksella, ja hallituksen sekä edustajiston fyysiset kokoontumiset tapahtuvat pääasiallisesti siellä. Hallituksen, edustajiston sekä aktiivien tarvittava kulkeminen, majoitus ja ruokailu kustannetaan matkustusohjesäännön mukaisesti. HUMAKOssa toimiminen ei saa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia HUMAKOn aktiivitoimijoille. Kaikki toimijat vastaavat yhdessä toimiston kanssa HUMAKOn valtakunnallisesta näkyvyydestä ja toiminnasta.

Paikallisella tasolla toimivat tutorit ja jaostot. HUMAKO koordinoi tutor- ja jaostotoimintaa kouluttamalla kaikki toimijat ja olemalla paikallistoimijoiden tukena. HUMAKO käyttää paikallistoimijoiden kanssa yhteydenpitoon pääasiallisesti Teamsia. Lisäksi kouluttamiseen, palaverihin ja muuhun yhteydenpitoon voidaan tarvittaessa käyttää sähköpostia ja virtuaalista videoneuvottelutilaa.

8. Syrjivään ja häiritsevään käyttäytymiseen puuttuminen

HUMAKO:n toimijoiden velvollisuus on puuttua havaitessaan syrjivää tai häiritsevää käyttäytymistä HUMAKO:n toiminnassa ja tapahtumissa. HUMAKO voi ennaltaehkäistä häirintä- ja syrjintätilanteita osallistumalla aiheeseen liittyviin kampanjoihin, järjestämällä teemaviikkoja sekä tiedottamalla häirintäyhdyshenkilötoiminnasta. HUMAKO kouluttaa toimijoita häirinnästä, syrjinnästä ja niiden ennaltaehkäisystä.

Paikallisella tasolla toimintaa järjestävät tutorit ja jaostot puuttuvat havaitsemiinsa häirintätilanteisiin. Tarpeen mukaan heitä tukevat HUMAKO:n häirintäyhdyshenkilöt, hallitus tai työntekijät. Häirintätilanteet otetaan aina vakavasti ja niihin puututaan asianmukaisella tavalla.

HUMAKO:n toimijat koulutetaan toimimaan häirintäyhdyshenkilöinä. Jokaiseen HUMAKO:n tapahtumaan nimetään vähintään kaksi häirintäyhdyshenkilöä ja heidän tulee olla tiedossa tapahtumaan osallistuville. Tapahtumissa olevien häirintäyhdyshenkilöiden suositellaan käyttävän häirintäyhdyshenkilöpinssejä.

HUMAKO:n yleisinä häirintäyhdyshenkilöinä toimivat kaksi tai kolme vuosittain valittavaa henkilöä, joihin opiskelijat voivat olla yhteydessä syrjintä- ja häirintätilanteissa. Häirintäyhdyshenkilöön voi olla yhteydessä, jos on kokenut itse häirintää tai on tietoinen, että opiskeluympäristössä tai HUMAKO:n toiminnassa sitä ilmenee.

Häirintätilanteissa toimitaan aina häirintää kokeneen ehdoilla. Häirintäyhdyshenkilöt eivät ole ammattiauttajia vaan henkilöitä, joilla on valmiudet tukea häirintätilanteessa sekä ohjata häirintää kokenut henkilö eteenpäin esimerkiksi HUMAKO:n yleisille häirintäyhdyshenkilölle, hallitukselle tai Humakin henkilökunnalle.

9. Painopisteet yhdenvertaisuuden edistämiseen

HUMAKO:n yhdenvertaisuussuunnitelman painopisteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi vuosina 2024-2027 on nostettu HUMAKO:n aktiivien palautteiden perusteella.

9.1 Painopiste: Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden yhteisöllisyys

Monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden yhteisöllisyyden kehittäminen nähdään tärkeänä osa-alueena HUMAKO:n toiminnassa. Tavoitteena on kehittää toimintamalleja, jotka

edistävät monimuoto- ja verkko-opiskelijoiden yhteisöllisyyttä sekä osallisuutta. Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi verkkoalustojen sekä -tutoroinnin kehittämistä.

9.2 Painopiste: Aktiivitoiminnan kehittäminen

HUMAKO on oppimisorganisaatio, johon jokainen voi tulla mukaan riippumatta aikaisemmasta osaamisestaan. Aktiivitoiminnasta luodaan houkutteleva vaihtoehto kaikille HUMAKOn jäsenille ja heille tarjotaan monipuolisia vaihtoehtoja olla mukana toiminnassa oman elämäntilanteensa mukaan. Toimijoille tuodaan tutuksi eri aktiivimuodot perehdytyksissä sekä mahdollisissa yhteisissä tilaisuuksissa. Tavoitteena on kasvattaa eri aktiivitoiminnoissa mukana olevien yhteisöllisyyttä sekä edistää osallisuutta. Käytännössä tämä tarkoittaa aktiivimuotojen kehittämistä, laadukkaiden koulutusmateriaalien luomista sekä verkostoitumisten fasilitointia viestintäkanavien ja tapaamisten kautta.

9.3 Painopiste: Kielellinen saavutettavuus

HUMAKOn toiminnan tulee olla saavutettavaa myös muille kuin suomea äidinkielenään puhuville, esimerkiksi vieraskielisille sekä viittomakielisille. HUMAKOn viestinnässä ja materiaaleissa tulee pyrkiä selkokielisyyteen sekä niiden tulee olla saatavilla englanniksi.

HUMAKOn aktiivitoimintaan on mahdollista osallistua muullakin kuin suomen kielellä. HUMAKOn tapahtumiin ja koulutuksiin tulee mahdollistaa osallistuminen englannin kielellä.

Tavoitteena on vahvistaa englanninkielisten materiaalien saatavuutta sekä pohtia saavutettavamman viestinnän kehittämistä osaksi HUMAKOn toimintaa. Käytännössä tämä tarkoittaa materiaalien tuottamista englanniksi, verkkosivujen päivittämistä kielellisesti saavutettaviksi sekä esimerkiksi videoiden tekstittämistä tai viittomista.

10. Yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta

Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittaisella yhdenvertaisuuskyselyllä, joka lähetetään kaikille HUMAKOn aktiivitoiminnassa mukana oleville. Kysely on anonymi ja se toteutetaan alkusyksystä. Kyselyn tarkoitus on mitata yhdenvertaisuuden toteutumista HUMAKOn aktiiveilta ja kehittää HUMAKOn aktiivien yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Kyselyn runko on Webropolissa nimellä "Vuosittainen yhdenvertaisuuskysely HUMAKOn aktiiveille".

11. Suunnitelman käyttöönotto

Tämä yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty HUMAKOn edustajiston kokouksessa ja otettu käyttöön 23.4.2024. Se on voimassa vuoteen 2027 asti. Suunnitelman päivityksestä vastaa HUMAKOn hallitus. Yhdenvertaisuussuunnitelma käydään läpi aina alkusyksystä yhdenvertaisuustyöryhmässä, jolloin myös seurataan suunnitelman toteutumista. Suuremmat päivitystarpeet huomioidaan toimintasuunnitelman laatimisessa.